

Συγκριτική μελέτη της Ανοιχτής Δομής Φιλοξενίας προσφύγων του Ελαιώνα και του Χώρου Στέγασης Προσφύγων City Plaza.

Στη δυτική παράδοση, οι έννοιες του ανοιχτού και του δημόσιου χώρου είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το συλλογικό συμφέρον, καθώς ο δημόσιος χώρος αποτελεί το πεδίο όπου εγγράφονται και εκπροσωπούνται τα δικαιώματα των πολιτών. Η ίδια η ιδέα της πόλης ως δημοκρατικού χώρου κρίνεται από την ικανότητα των δημόσιων χώρων της να συμπεριλαμβάνουν ιδέες, αξίες και κοινωνικές ομάδες, ταυτόχρονα με το δικαίωμα των τελευταίων να συνδιαμορφώνουν την πόλη.

Σήμερα, ωστόσο, οι δημόσιοι χώροι στην Ελλάδα, ακολουθώντας την παγκόσμια τάση, περιφράσσονται και εισέρχονται στη σφαίρα της κερδοφορίας. Στον αντίποδα αυτής της κίνησης διαρκούς περίφραξης, αναδύεται η υπεράσπιση του χώρου ως κοινού αγαθού και, μαζί με αυτήν, η υπεράσπιση της έννοιας της συλλογικότητας και του δημόσιου συμφέροντος. Η προσφυγική κρίση εγγράφει στον αστικό χώρο και τις δύο αυτές πτυχές που αναφέρονται παραπάνω.

Η παρούσα ανακοίνωση σκοπεύει να συγκρίνει δύο διαφορετικές περιπτώσεις διαχείρισης του χώρου που σχετίζονται με τη στέγαση των προσφύγων. Από τη μία παρουσιάζουμε την Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας Προσφύγων του Ελαιώνα, η οποία οργανώνεται μέσα σε ένα αστικό κενό, ιδιοκτησίας του Δήμου Αθηναίων, και από την άλλη μια κατάληψη στέγης ενός κλειστού κτιρίου στο κέντρο της Αθήνας, που αποτελεί τμήμα του κενού κτιριακού αποθέματος της πόλης, ως απόρροια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης. Η συγκριτική μελέτη των δύο περιπτώσεων επιδιώκει να προσδιορίσει εκ νέου τη διάκριση μεταξύ ανοιχτότητας και κλειστότητας του χώρου και να εντοπίσει τις μεταβολές που υφίστανται οι έννοιες αυτές με βάση τις πρόσφατες κοινωνικο-πολιτικές εξελίξεις.

Τελικά, προσπαθούμε να αναδείξουμε την αντίθεση ανάμεσα στη διαχείριση των νέων χωρικών συνθηκών από τους θεσμικούς παράγοντες που προτάσσουν μια στρεβλή εννοιολόγηση του δημόσιου συμφέροντος και την έννοια του συλλογικού συμφέροντος, όπως αυτό επανορίζεται από τους πολίτες και τα κινήματα.

ΝΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ MA Religious Roots of Europe, University of Copenhagen,
Δημοσιογράφος.
ΔΑΦΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Αρχιτέκτων Μηχανικός, Πολιτικός Μηχανικός.